

3. DARBA LAPA

1. uzdevums

Kā Tu domā, vai ir tādi vīriešu un sieviešu darbi? Ir taču nācies dzirdēt frāzi – „Tas ir īsts vīra darbs”, „Tas nav vīriešu darbs”, „Tas jau tāds sieviešu darbs”. Arī A. Upīts stāstā „Sūnu ciema zēni” vēstī par darbiem, ko sūnciemieši šķiro vīru un sievu darbos.

- Kā Tu domā, kāpēc senos laikos pastāvēja darbu dalījums pēc dzimuma un kas to noteica?
- Cik lielā mērā darbu dalījums pēc dzimuma ir aktuāls mūsdienās?
- Kopā ar blakussēdētāju apspriedieties un aizpildiet tabulu.

	Vīriešu darbi senākos laikos	Sieviešu darbi senākos laikos
<i>līdz 19. gs.</i>		
<i>no 19. līdz 20. gs.</i>		
Secinājumi:		
	Vīriešu darbi mūsdienās	Sieviešu darbi mūsdienās
<i>21. gs.</i>		
Secinājumi:		

2. uzdevums

Izpētiet „e-PUPAS” šķirklī *darbs* vizuālās mākslas sadaļā ievietotās gleznu reprodukcijas.

- Kādi darbi atainoti gleznās?
- Kuri no tiem varētu būt sieviešu, kuri – vīriešu darbi? Kāpēc?

3. uzdevums

Iepazīstieties ar informāciju, kas atrodama interneta vietnēs:

www.prasmjuskola.lv/?page_id=287,
<http://www.latvia.travel/lv/senie-arodi>,
www.aglonasmaize.viss.lv.

Pārrunājiet ar blakussēdētāju, kuri no darbiem, kas atspoguļoti informatīvajā materiālā, mūsdienās ir ļoti svarīgi. Kāpēc? Kādām rakstura īpašībām jāpiemīt cilvēkam, lai viņš varētu labi veikt katru minēto darbu.

4. uzdevums

Strādāsim grupās!

- Sadalieties grupās pa 4–5 cilvēkiem un veiciet nelielu pētījumu „Darba tēls latviešu folklorā”. Pirms tam vienojieties par katra pienākumiem, veicamā darba apmēru, laiku un rezultātu apkopošanu.
- Jūsu uzdevums – izmantojot gan „e-PUPĀ”, gan citos avotos pieejamos materiālus un teorētisko informāciju, noskaidrot, kā latviešu tautasdziesmās, sakāmvārdos, parunās, frazeoloģismos, ticējumos utt. raksturots darbs, par kādiem darbiem parasti tiek runāts, kāda ir attieksme pret darbu.
- Noskaidrojiet, kādas paražas, rituāli saistās ar dažādu darbu sākšanu un beigšanu.
- Noskaidrojiet *Latviešu literārās valodas vārdnīcā* (www.tezaurs.lv/llvv), ko nozīmē vārds *nodarbošanās, profesija, amats*.
- Izpētiet, kādi amati, profesijas bija dažādos laika posmos un noskaidrojiet, kā latviešu valodā mēdz darināt amatu, profesiju nosaukumus (sk. „e-PUPAS” sadaļā *Avoti* I. Pūteles darbus *Ieteicamās literatūras* sarakstā).
- Iepazīstieties ar *Profesiju klasifikatoru* un tā pielikumiem LR Labklājības ministrijas mājaslapā: www.lm.gov.lv/text/80. Kuras profesijas tajā vairs nav minētas? Kuras no nosauktajām profesijām ir radušās tikai pēdējos 20–30 gados? Kāpēc jūs tā domājat?
- Noskaidrojiet, kādi noteikumi jāievēro latviešu valodā amatu un profesiju nosaukumu lietošanā saistībā ar darba veicēja dzimumu.
- Apkopojiet savākto materiālu un savus secinājumus un sagatavojiet prezentāciju.